

Forlænget byggetid.

1957-overslagets håndværkerudgifter er ifølge arkitekt Lauritzens efterkalkulation steget med 262.100 kr. eller 3,4 pct. som følge af, at byggetiden blev længere end de oprindelig forudsatte 12 måneder. Stigningen falder praktisk talt udelukkende på generalomkostningerne, d. v. s. hoved-entreprenørens udlæg til overordnet mandskab, materiel m. v. på byggepladsen. Da byggetiden faktisk blev 24 måneder, altså dobbelt så lang som beregnet, og da byggeriet udførtes efter regning, er nævnet enig med arkitekten i, at den kalkulerede merudgift tør antages at svare til de faktiske forhold.

Nævnet kan i princippet også tiltræde arkitektens udtalelse om, at det er vanskeligt at afgøre vægten af hver af de forskellige faktorer, der førte til den forlængede byggetid, og hvilke af disse faktorer der kunne og burde være forudset ved det oprindelige skøn over byggearbejdets varighed.

Administrationsudgifterne.

Der sigtes hermed til honorarerne til arkitekter og ingeniører samt udgifter til rejser, porto, transport, reproduktion af

tegninger etc. Honorarerne er som tidligere anført bruttobeløb, der skal dække både tegnelønninger, generalomkostninger og avance.

Administrationsudgifterne var i 1957-overslaget ansat til et beløb, der svarede til 11,7 pct. af håndværkerudgifterne. I den endelige opgørelse er procenttallet steget til 12,8.

Det er dansk administrativ praksis i dag ved statsbyggearbejder at regne med ca. 15 pct. af håndværkerudgifterne til administrationsudgifter. I det foreliggende tilfælde, hvor en del af projekteringen er foregået i Danmark og følgelig i et lavere prisniveau end håndværkerudgifterne, er det naturligt, at procenttallet bliver mindre.

Det fremkomne slutbeløb af 1,16 mill. kr. må siges at være acceptabelt. Som det vil ses af efterkalkulationen, skyldes 117.650 kr. deraf den forlængede byggetid. Da denne næppe udelukkende skyldes den valgte arbejdsform, må det antages, at administrationsudgifterne selv med en gunstigere arbejdstilrettelæggelse kun ville være blevet reduceret med et forholdsvis beskedent beløb.

V.

Kammeradvokatens bedømmelse.

Efter i oktober 1961 at have fået arkitekt Lauritzens rapport tilsendt afgav kammeradvokaten den som bilag 5 optrykte udtalelse af 28. juni 1962¹⁴⁾, hvis hovedindhold kan sammenfattes således:

1. Da værdien af de leverede ydelser under de givne forhold måtte antages at have modsvaret den ydede betaling, var der ikke påført staten noget økonomisk tab ved overskridelserne.

Kammeradvokaten havde herved bl. a. for øje, at byggeudvalget først havde ladet sine sagkyndige medlemmer gennemgå arkitekt Lauritzens analyse og sammenlignende prisundersøgelser nøje og derefter havde godkendt dette materiale.

2. Med hensyn til overskridelsernes årsager fandt kammeradvokaten, at de særlige grundegenskaber, kravene fra de lokale myndigheder og den forlængede byggetid måtte accepteres som uforudselige forhold.

Ved større byggeforetagender ville det efter kammeradvokatens opfattelse endvidere være uundgåeligt, at det fandtes hensigtsmæssigt eller nødvendigt at foretage visse ændringer i projektet under byggeriets gang. Selv om sådanne ændringer umiddelbart måtte fordyre byggeriet, kunne de være både anlægs- og driftsøkonomisk fuldt berettigede, idet man derved kunne undgå ændringer efter byggeriets færdiggørelse, altså på et tidspunkt, da de som

¹⁴⁾ Bb. side 55-59.